

News LETTER

NUMER 11 – MAJ 2026

Tęczowe widoki miasta

Więcej o naszym projekcie:
www.expectart.eu

„Ten projekt został sfinansowany przez Unię Europejską w ramach Grant Agreement 101132662. Wyrażone poglądy i opinie są są jednak wyłącznie poglądami autora (autorów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej. Ani Unia Europejska, ani organ przyznający nie mogą być za nie pociągnięci do odpowiedzialności”

Na początku maja duński zespół badaczy EXPECT_Art i partnerów kulturalnych – Uniwersytet Syddansk, Uniwersytet Aalborg i Instytut Kultury w Aarhus – gościł słoweński zespół z Centrum Nauki i Badań Koper w Aarhus, drugim co do wielkości mieście w Danii. Wizyta koncentrowała się na dyskusjach i refleksjach na temat dekolonizacji i edukacji artystycznej w Danii i Słowenii.

Dzień rozpoczął się od wizyty w muzeum sztuki ARoS, gdzie można było obejrzyć instalację „Once Again... (Statues Never Die) 2022” autorstwa Sir Isaaca Juliena. Wystawa koncentruje się na tym, jak zachodnie muzea i kolekcjonerzy wpłynęli na postrzeganie sztuki afrykańskiej, zwłaszcza w odniesieniu do tego, jak – jak zacytowano na wystawie – „sztuka afrykańska była prezentowana jako coś egzotycznego przez zachodnich kolekcjonerów i muzea”, gdzie wartość artefaktów tkwiła jedynie w ich aspektach antropologicznych, a pomijała wartość artystyczną.

Instalacja ma formę filmu z fikcyjną rozmową dwóch postaci historycznych: teoretyka kultury Alaina Locke’a i kolekcjonera afrykańskiej kultury materialnej Alberta C. Barnes’a. W ich rozmowie można dostrzec znaczące punkty styku, pozwalające zrozumieć dekolonialność. Jednocześnie widoczny jest dysonans związany z tym, jak Barnes, choć postępowy w swoim rozumieniu sztuki afrykańskiej, wciąż jest uwikłany w ramy kolonialne, a Locke jest postrzegany jako „kwestionujący uprzedmiotowienie, któremu poddawana była sztuka afrykańska, podkreślając jej głębokie znaczenie kulturowe i polityczne” (jak zacytowano na wystawie). Doskonale wpisuje się to w eksplorację praktyk (de)kolonialnych w kontekście sztuki, którą EXPECT_Art badał, oraz ich wpływ na różne postrzeganie wartości ekonomicznej i kulturowej, uznania i statusu, a także sztuki jako punktu stratyfikacji.

Na najwyższym piętrze muzeum zespół zanurzył się w 360-stop-

niowym widoku miasta przez tęczkowe szklane okno – popularną atrakcją i punkt orientacyjny w Aarhus o nazwie „Twoja tęczywa panorama”, zaprojektowane przez Olafura Eliassona. Słynie ono z tęczyowych barw, które pełnią funkcję soczewki na miasto. Rozmowy szybko przeniosły się z tematów dotyczących przestrzeni artystycznych na rozważania dotyczące przestrzeni miasta. Rozważano takie pytania, jak: Co tworzy dom? Które części miasta są dostępne dla jednych, a które dla innych nie?

Po wizycie w AROS, współprowadząca projekt EXPECT_Art i mieszkanka Aarhus, Gro Hellesdatter Jacobsen, poprowadziła wycieczkę z przewodnikiem po mieście. Wraz z inną członkinią zespołu, Karoline Lund Nielsen, prezentowali narracje i historie związane z miastem, takie jak graffiti, kultura hip-hopowa, techniki budowlane i wykorzystanie przestrzeni publicznej. Wszystko

to doprowadziło do refleksji nad tym, kto jest obecny (widoczny) w mieście, a kto nie.

Po południu odbyło się spotkanie w największym projekcie budowlanym gminy Aarhus – publicznym domu kultury Dokk1, hybrydowej przestrzeni łączącej dużą bibliotekę, biura, centrum obsługi mieszkańców, plac publiczny i wiele innych. W tej pomysłowo zaprojektowanej, wielofunkcyjnej i inkluzywnej przestrzeni kontynuowano wspólne refleksje, a pojawiły się nowe pytania: Jak promować dekolonizację edukacji artystycznej w różnych kontekstach politycznych i edukacyjnych? Po wizycie zarówno duński, jak i słoweński zespół zyskały nowe spojrzenie na związek lokalnego środowiska z wykorzystaniem sztuki w edukacji – i planowaniu miasta.

Czy wiesz, że...

Rejestracja na letnią szkołę EXPECT_Art dla studentów, która odbędzie się w dniach 6-11 lipca 2026 r. w Budapeszcie na Węgrzech, jest otwarta do 3 czerwca.

Więcej informacji można znaleźć pod linkiem:
<https://event.sdu.dk/expectartsummerschool2026>

Czy wiesz, że...

... ogłoszono otwarty nabór zgłoszeń na finałową konferencję EXPECT_Art pt. „Exploring and Promoting Critical Cultural Literacy: Connecting Arts and Education in Schools and Local Communities in Europe”? Wydarzenie odbędzie się w Landau w Niemczech w dniach 25-26 listopada 2026 r. Więcej informacji na temat przesyłania streszczeń można znaleźć na stronie internetowej:

<https://event.sdu.dk/expectartkonferencje2026abstractupload/signup>